សេចក្ដីផ្ដើម

ស្រូវមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការទ្រទ្រង់ដល់ការរស់រានមានជីវិតសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋប្រមាណជិតពាក់កណ្ដាលនៅក្នុងពិភពលោក និងស្ទើរទាំងស្រុងនៅទ្វីបអាស៊ី។ តម្រូវការអង្ករក្នុងពិភពលោកនឹងកើនដល់ ៤៩៦លានតោនក្នុងឆ្នាំ២០២០ និង ៥៥៣លានតោនក្នុងឆ្នាំ ២០៣៥ គឺស្មើនឹង១៣% និង២៦% ច្រើនជាង ឆ្នាំ ២០១០ ដែលមានតែ ៤៣៩ លានតោន។

យោងតាមសក្ដានុពលសម្រាប់បង្កើនផលិតផលស្រូវក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងតម្រូវការអង្ករក្នុងពិភពលោក ជាពិសេសដើម្បីប្រែក្លាយអង្ករឱ្យទៅជា "មាស ស" ពិតប្រាកដរបស់ប្រទេសកម្ពុជា កាលពីថ្ងៃទី១៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១០ កន្លងមកនេះ **សម្ដេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន** បានប្រកាសដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវ ឯកសារគោលនយោបាយស្ដីពី ការជំរុញផលិតកម្មស្រូវនិងការនាំចេញអង្ករ ដែលឯកសារនោះបានគូសវាស ផ្លូវដើរយ៉ាងច្បាស់លាស់សម្រាប់សម្រេចឱ្យបាននូវគោលបំណងដ៏ចម្បង តាមរយៈការអនុវត្តន៍នូវវិធានការគោលនយោបាយធំៗចំនួនបួនគឺ: (១)វិធានការពាក់ព័ន្ធនឹងផលិតកម្មស្រូវ (២)វិធានការពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រមូលទិញនិងការកែច្នៃស្រូវ (៣)វិធានការពាក់ព័ន្ធនឹងប្រព័ន្ធសម្រួលការនាំចេញអង្ករ និង(៤)វិធានការស្វែងរកទីផ្សារ។

ទន្ទឹមនឹងកំណើនប្រជាជននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ធនធានសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់តម្រូវការក៏ចេះតែថយចុះដោយសារការប្រកួតប្រជែងនៃផ្នែកដទៃដែលតម្រូវឱ្យបង្កើនផលិតភាពនៃប្រព័ន្ធចំណីអាហារ។ កាលពីអតីតកាល ស្ទើរតែរាល់ការខិតខំប្រឹងប្រែងបង្កើនផលិតភាពកសិកម្មធ្វើឡើងដោយការបង្កើនផ្ទៃដីផលិតកម្ម ការកែលម្អឱ្យប្រសើរឡើងនូវការអនុវត្តន៍វិធីសាស្ត្រដាំដុះ ការពង្រីកការប្រើប្រាស់ពូជដែលផ្ដល់ទិន្នផលខ្ពស់ និងការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ធាតុចូលនិងសម្ភារកសិកម្ម។ ប៉ុន្តែដោយសារការមិនសូវយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការងារនៅពេលនិងក្រោយពេលប្រមូលផលព្រមទាំងការកែច្នៃបានធ្វើឱ្យបាត់បង់ទាំងបរិមាណផល និងគុណភាពស្រូវច្រើន ប៉ុន្តែគេមិនចាប់អារម្មណ៍លើបញ្ហានេះទេ។ រហូតមកដល់ពាក់កណ្ដាលទសវត្ស ៧០ ក៏មានការចាប់ផ្ដើមទទួលស្គាល់ដោយបណ្ដាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍លើការបាត់បង់ក្រោយប្រមូលផលថាមានការខាតបង់ដ៏សម្បើម ហើយក៏ចាប់ផ្ដើមរួមគ្នាខំប្រឹងប្រែងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវបច្ចេកវិទ្យានិងចំណេះដឹងក្រោយពេលប្រមូលផល។ ដូច្នេះ

ប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះការបាត់បង់ក្រោយពេលប្រមូលផលត្រូវបានកែលម្អទាំងផ្នែកបរិមាណ និងគុណភាពតាមរយៈការស្រាវជ្រាវអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម និងអនុវត្តបច្ចេកទេសក្រោយពេលប្រមូលផល ដែលមានលក្ខណៈល្អប្រសើរ។

ចាប់ពីដំណាក់កាលទុំ ស្រូវអាចទទួលរងការខូចខាត ដែលមានន័យថា ស្រូវតែងមានគុណភាពខ្ពស់បំផុតនៅពេលទុំល្អ ហើយគុណភាពនេះ ចេះតែថយចុះក្នុងល្បឿនលឿន ឬយឺត អាស្រ័យលើការគ្រប់គ្រង។ នៅប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ជាច្រើន ស្រូវអង្ករកំពុងបាត់បង់តម្លៃ ២៥-៥០% នៃតម្លៃសរុបក្នុងចន្លោះពេលចាប់ពីប្រមូលផលរហូតដល់ការកែច្នៃបរិភោគ។ ការបាត់បង់ទាំងនោះកើតមានដោយសារការជ្រុះកំពប់ក្នុងអំឡុងពេលច្រូតកាត់ បោកបែន ហាលសម្ងួត និងដឹកជញ្ជូន ការស៊ីបំផ្លាញរបស់សត្វចង្រៃ និងការថយចុះគុណភាពនៅពេលរក្សាទុកមិនបានត្រឹមត្រូវ។

I. បច្ចេកទេសមុនប្រមូលផលសំខាន់ៗ៖

ស្រូវដែលមានគុណភាពល្អ គឺជាគ្រាប់ស្រូវដែលមានភាពសុទ្ធខ្ពស់មានភាពទុំប្រហាក់ប្រហែលគ្នា មានទំហំគ្រាប់ប៉ុនគ្នា មានរូបរាងដូចគ្នា មានការប្រេះស្រាំតិចតួច មានគ្រាប់ស្អកឬគ្រាប់មិនពេញទឹកតិចតួច មិនមានលាយឡំដោយក្រួស និងគ្រាប់ស្មៅ ហើយពុំមានទទួលរងការបំផ្លាញពីសត្វល្អិតដទៃ ឬប្រែពណ៌ខុសធម្មតា។ មានកត្តាជាច្រើនដែលមានឥទ្ធិពលដល់គុណភាពគ្រាប់ស្រូវ ហើយកិច្ចការទាំងឡាយខាងក្រោមមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ធ្វើឱ្យគ្រាប់ស្រូវមានគុណភាពល្អ៖

១.១ ការរៀបចំដីស្រែ

ការភ្ជួររាស់និងការកៀរពង្រាបដីស្រែបានល្អ ធ្វើឱ្យស្រែរាបស្មើស្រូវដុះលូតលាស់បានល្អ មិនសូវមានស្មៅចង្រៃ បាចដីបានសព្វចំណាយទឹកតិចសម្រាប់ស្រោចស្រពដែលធ្វើឱ្យដើមស្រូវមានសុខភាពល្អ អាចឈ្នះនូវជំងឺ និងសត្វល្អិតមួយចំនួន ចំណាយពលកម្មតិចក្នុងផលិតកម្ម ស្រូវទុំស្រុះ និងកាត់បន្ថយការបាត់បង់។ ដីស្រែសើម ឬមានទឹកស្មើសព្វអាចធ្វើឱ្យស្រូវដុះនិងលូតលាស់ក្នុងសន្ទុះនិងទុំស្មើៗគ្នាដែលធ្វើឱ្យគ្រាប់ស្រូវមានទំហំនិងសំណើមប្រហាក់ប្រហែលគ្នា។ នៅស្រែដែលរៀបចំដីមិនបានល្អ ដើមស្រូវនៅត្រង់កន្លែងទំនាបអាចទុំក្រោយស្រូវនៅកន្លែងដែលមានដីខ្ពស់ ដែលធ្វើឱ្យគ្រាប់ស្រូវមានសំណើមទាបខ្ពស់ខុសៗគ្នាខ្លាំងពិបាកហាលសម្ងួតឱ្យស្ងួតស្មើគ្នា ហើយអាចនឹងធ្វើឱ្យងាយប្រេះស្រាំ និងទទួលរងការខូចខាតផ្សេងទៀត។

រូបទី១៖ ដីរាបស្មើល្អ ធ្វើឱ្យដំណាំស្រូវលូតលាស់ល្អ និងគ្រាប់មានគុណភាពល្អ

១.២ ការជ្រើសរើសពូជ

ពូជស្រូវដែលមានលក្ខណៈរូបសាស្ត្រ និងគីមីសាស្ត្រផ្សេងៗគ្នា មានឥទ្ធិពលទៅលើគុណភាព និងទិន្នផលស្រូវ វិមាត្រ រូបរាង ទំងន់ មាឌ និង ដង់ស៊ីតេជាកត្តាកំណត់នូវលក្ខណៈរូបសាស្ត្ររបស់គ្រាប់ស្រូវនិងមានឥទ្ធិពលដល់អត្រាអង្ករដើម។ គ្រាប់ពូជដែលមានគុណភាពល្អ គឺស្អាតមិនមានសំរាម និងគ្រួស មិនមានគ្រាប់ពូជស្រូវផ្សេងលាយឡំ គ្មានគ្រាប់ស្អៀត គ្មានគ្រាប់ប្រេះស្រាំ គ្មានស្នាមអុជនិងមានពណ៌សម្បុរដូចគ្នា។ ការជ្រើសរើសពូជសុទ្ធមកដាំដុះនាំឱ្យទទួលបាននូវ ៖

- ទិន្នផលខ្ពស់
- ដុះលូតលាស់ខ្លាំង និងស្មើគ្នា
- អត្រាអង្ករដើមខ្ពស់ និងអង្ករសម្រិតច្រើន
- ទុំដំណាលគ្នា កាត់បន្ថយការបាត់បង់
- ងាយស្រួលកិនដោយទំហំគ្រាប់ប៉ុនគ្នា
- មានគុណភាពអង្ករល្អ និងងាយរកទីផ្សារ។

រូបទី២ ៖ ស្រូវលូតលាស់ល្អ និងទុំដំណាលគ្នា

១.៣ ការដាំដុះ

ពេលវេលាដាំដុះអាចមានឥទ្ធិពលដល់គុណភាពស្រូវអង្ករ ដោយសារវាបង្កឱ្យមានផលប៉ះពាល់ផ្សេងៗ។ ឧទាហរណ៍ សីតុណ្ហភាពខ្យល់បរិយាកាសខ្ពស់នៅក្រោយពេលស្រូវចេញផ្កាអាចធ្វើឱ្យ៖ ១.ថយចុះកម្រិតអាមីឡូសក្នុងអង្ករ (Amylose content) ដែលធ្វើឱ្យបាយដែលដាំពីអង្ករនោះកាន់តែទន់ ២.កើនឡើងសីតុណ្ហភាព ដែលអង្ករក្លាយជាបាយ (Gelatinization temperature) ដែលធ្វើឱ្យបាយ ដែលដាំពីអង្ករនោះកាន់តែក្រឆ្ងិន និង៣.អង្ករអាចមានលក្ខណៈសពោះ (Chalkiness) ច្រើន។ម្យ៉ាងទៀតការជ្រើសរើសពេលដាំដែលធ្វើឱ្យស្រូវទុំចំពេលមានភ្លៀងធ្លាក់ច្រើនធ្វើឱ្យស្រូវជួលពិបាកប្រមូលផល ហើយការបោកបែននិងហាលសម្ងួតជួបការលំបាកធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់គុណភាពគ្រាប់ស្រូវ។

អត្រាដាំដុះខ្ពស់ ឬការប្រើពូជច្រើនហួសនឹងធ្វើឱ្យដើមស្រូវដុះញឹក ហើយប្រជែងគ្នារស់ និងលូតលាស់ខ្លាំងនៅពេលដែលសារធាតុចិញ្ចឹម ឬបំប៉នមានកម្រិតទាប។ នៅទីបំផុតវានឹងធ្វើឱ្យដើមស្រូវពុំសូវមាំល្អងាយនឹងជួលរលំ ហើយផ្តល់គ្រាប់តូចៗឬស្តើងៗនិងពិបាកច្រូត។ ផ្ទុយទៅវិញអត្រាដាំដុះទាបពេកអាចធ្វើឱ្យដើមស្រូវបែកគុម្ពខ្លាំងនិងច្រើនហួស ហើយនៅទីបំផុតគ្រាប់ស្រូវក្នុងគុម្ពដែលមានដើមបែកច្រើនឬក្នុងក្ួរតែមួយមិនអាចទុំដំណាលគ្នាបានទេ។ មួយវិញទៀត ដើមស្រូវដុះរង្វើលជ្រុលអាចនឹងឱ្យមានស្មៅចង្រៃដុះច្រើន ដែលអាចធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់គុណភាពគ្រាប់ស្រូវដែរ។

ចំនួនដើមស្រូវសមស្រប គឺជាកត្តាដ៏សំខាន់ដើម្បីឱ្យដំណាំស្រូវស្រូបយកទឹកនិងជីជាតិបានល្អដែលជាទូទៅដង់ស៊ីតេដើមស្រូវគួរមានពី៤០០ទៅ៥០០ដើមក្នុងផ្ទៃដីមួយម៉ែត្រការ៉េ។ ដូច្នេះកសិករគួរស្ទូងក្នុងចន្លោះគុម្ព ២០x២០សម ឬព្រោះគ្រាប់ស្រូវក្នុងកម្រិតពី ៨០ ទៅ ១២០ គីឡូក្រាមក្នុងមួយហិចតា។

☛ **សរុបសេចក្តីមកដង់ស៊ីតេដើមទាប(រង្វើល)ពេកអាចនាំឱ្យ:**

- ស្រូវបែកគុម្ពច្រើន ដែលអាចធ្វើអោយគ្រាប់ស្រូវទុំមុនក្រោយគ្នា
- មានដុះស្មៅចង្រៃច្រើនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់គុណភាពគ្រាប់ស្រូវ
- ថយចុះនូវកំរិតសក្តានុពលភាពរបស់ពូជស្រូវក្នុងការផ្តល់ទិន្នផល

ប៉ុន្តែបើដង់ស៊ីតេដើមខ្ពស់ (ញឹក) ពេកអាចនាំឱ្យ៖